

**РЕШЕНИЕ**

**КАРАР**

28.03.2019

Иж-Бубый авылы

№ 44-3

Законнарга һәм Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Иж-Бубый авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне раслау турында

Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Иж-Бубый авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнарга һәм муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр мониторингы үткәрү буенча Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Иж-Бубый авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Иж-Бубый авыл жирлеге Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Законнарга һәм Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Иж-Бубый авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр мониторингын үткәрү турындагы карарга теркәлгән нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Иж-Бубый авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үз нормалар ижат итү эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлеге карарны <http://agryz.tatarstan.ru> Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы сайтында, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Иж-Бубый авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә һәм <http://pravo.tatarstan.ru> Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында урнаштырырга.

4. Карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

2019 елның 28 март, 44-3 санлы  
Татарстан Республикасы  
Әгерже муниципаль районы  
Иж-Бубый авыл жирлеген  
Советы карары белән расланган

**Законнарға һәм Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы  
Иж-Бубый авыл жирлеген жирле үзидарә органнарының муниципаль  
норматив хокукый актларына үзгәрешләр кергү мониторингын үткәрү  
турындагы нигезләмә**

**I. Гомуми нигезләмәләр**

1. Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Иж-Бубый авыл жирлеген жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кергү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлеген, кабул итү (чыгару), муниципаль актларны үзгәртү һәм аларның үз көчен югалтуын тану өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча күз алдында тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Әгерже муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеген һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрен, каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукый җайга салуда кабатлау;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренен (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау);

хокук куллану нәтижелелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген киметүчел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү

тора.

6. Мониторинг үз эченә:

федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенә башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларын, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Иж-Бубый авыл жирлегә Уставын, муниципаль актларын жыю, гомумиләштерү, анализ һәм бәяләү үзгәрешләрен ала.

7. Мониторинг үткөрүнең нигезләре булып:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү; хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакуләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренә вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатъләре, шул исәптән үз эченә алган мөрәжәгатъләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференция, семинарлар, жәмәгать тыңлаулары, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары торалар.

## **II. Мониторинг үткәрү тәртибе**

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

## 9. Мониторинг:

элегә Нигезләмәнең 6 пункттында күрсәтелгән актлар;  
федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);  
прокурор актлары анализы аша башкарыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар ижат итү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

"Гарант «мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү»;

Гарант «мәгълүмат системасын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү»;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «төбәкара законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тээмин итү, элегә Нигезләмәнең 9 пункттында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантиялэнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгелэнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенең чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләренә хокукый жайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтлەرگә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткөрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дөүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренң вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор жавабы актларыннан тыш, мониторинг «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган карарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткөрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

### **III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру**

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пункттындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткөрү өчен жаваплы затлар жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

мониторинг үткөрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткөрү башкаруучылары турында мәгълүмат;  
мониторинг үткөрү чоры турында мәгълүмат;  
хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы,  
мониторинг үткөрү нигезлэре.

16.2. Мониторинг нәтижелэре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;  
муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижеләренә нигезләнган башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кертү өчен жиберелә.

Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган, анда кертелмәгән муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзер булырга мөмкин.

#### **IV. Жаваплылык**

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукый ижат итү эшчәнлегә өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнарына караган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен жаваплы затлар шәхси (шул исәптән дисциплинар) яктан жавап биреләр.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.